

Geen deel drie

Eerder deze week stuurde een trouwe bezoeker me een kopie van een mailtje dat bevestigde wat ik al een tijdje vermoedde: de her-uitgave van de Rechter Tie-verhalen door uitgeverij Ravensberg is afgeblazen. Het zal bij twee deeltjes blijven.

Uitgever Koos van Tol verwoordt het als volgt: "...ware het niet dat we onlangs besloten hebben de reeks niet te continueren. Dit vanwege de teleurstellende (in kwantitatieve zin) respons op de eerste twee delen." Waar heeft dat aan gelegen? Is er überhaupt te weinig belangstelling voor het werk van Van Gulik? Dat lijkt me stug: zoekt u voor de grap maar eens op eBay naar de zoekterm "Van Gulik". Er komt een hele waslijst te voorschijn; voor bijzondere objecten worden fantastische prijzen betaald. Dat is het niet. Maar wat is het dan wel?

Hinken op twee gedachten

Thomas van Gulik noemde destijds twee, in mijn ogen tegenstrijdige, uitgangspunten van deze nieuwe uitgave. Aan de ene kant werd gehoopt aan een breed publiek te appelleren, o.a. door het woordgebruik enigszins te actualiseren. Aan de andere kant moest recht gedaan worden aan de schoonheid van de oorspronkelijke uitgaven; vandaar de sobere maar smaakvolle omslagen die sterk doen denken aan de eerste uitgaven van Van Hove. Het is voorstelbaar dat dit precies averechts gewerkt heeft. De traditionele Tie-fanaat (waartoe ik mezelf reken) gruwet van iedere poging tot modernisering. De oorspronkelijke tekst is heilig. Het archaische taalgebruik voegt juist een extra dimensie toe aan de ongewone thematiek van een zevende-eeuwse detective in een zestiende-eeuwse setting. Het gewenste nieuwe en jongere publiek werd echter afgeschrikt door het uiterlijk en het pittige prijskaartje. Klinkt dat redelijk, of zit ik er volkomen naast? Reacties zijn welkom.

Portret van een genie (deel 3)

Zijn rapporten waren zakelijk, beknopt, geschreven in een glashelder Nederlands en vooral ook boeiend omdat de schrijver zoveel totaal verschillende bronnen kon aanboren: politici, ambtenaren, mannen van wetenschap en kunst, courtisanes, koelies enz., die hij meestal nog in hun eigen taal kon benaderen ook. Ik herinner mij zijn reisverslag over Korea dat mijn toenmalige chef in Saigon omstreeks 1950 op mijn bureau wierp met de woorden: "Lees en leer, jongeman!"

Van Gulik-avond

Woensdag 24 maart a.s. organiseert de Vereniging Nederland-China de tweede Van Gulik-avond. Sprekers zijn prof. Willem van Gulik en Carl Barkman, co-auteur van de biografie "Een man van drie levens".

Enkele trouwe lezers zullen tevoren gezamenlijk een Chinese maaltijd nuttigen. U bent van harte welkom daaraan deel te nemen; voor nadere bijzonderheden kunt u mij mailen: webmaster@rechtertief.nl.

Het werd wel gezegd dat Van Guliks rapportage weliswaar kwalitatief op een hoog peil stond, maar te schaars was omdat hij zijn tijd liever besteedde aan ondermeer zijn Rechter Tie romans. Dit is een misverstand. In Beiroet b.v. schreef hij weekrapporten (er werd in die tijd – 1956 tot 1959 – nog maar weinig gebruik gemaakt van codetelegrammen), die een schitterend overzicht gaven van Libanons gecompliceerde en steeds wisselende politieke verhoudingen. Zo'n frequente berichtgeving hoorde tot de uitzonderingen. De waarheid is dat Van Gulik zijn ambtelijke werkzaamheden kon verrichten in een fractie van de tijd die een ander daarvoor nodig had en dus bracht hij dagelijks maar een paar uur op kantoor door.

Hij had tijd voor alles, ook al, omdat hij zijn tijd zo goed indeelde. Waar een ander een uur verdeed aan een cocktail party, bleef Van Gulik een kwartiertje, schudde een aantal handen, praatte hier en daar, knikte velen vriendelijk toe en verdween om zegels te gaan snijden, zich op calligrafie toe te leggen, de Chinese luit te bespelen enz. enz.

Het is een misvatting te denken – zoals ook JanWillem van de Wetering lijkt te doen in zijn biografische schets "Robert van Gulik, zijn leven, zijn werk", uitgegeven door Elsevier bij de korte Rechter Tie roman "De nacht van de tijger" (1982) – dat het Van Gulik "maar matig" beviel om diplomaat te zijn, vanwege "de beuzelarij van wauwelende ambtenaren". Integendeel, Van Gulik was er trots op in Nederlandse Rijksdienst te zijn.

Wel had hij naast zijn diplomatieke bezigheden behoefte aan wetenschappelijk werk en naast de wetenschap voelde hij de noodzaak "mijn voorstellingsvermogen de vrije loop te laten", wat hij in de Tie-romans kon doen.

Wordt vervolgd...

Rechter Tie en de 20 goudstukken

